CEU
Escuela Universitaria
de Magisterio

Guía docente de Lingua Galega

1. DATOS INICIAIS

Titulación	Mestre de Educación Infantil e Mestre de Educación Primaria
Módulo	
Materia	Lingua galega
Código	
Carácter (obrigatoria, optativa)	Obrigatorio
Curso	Primeiro curso
Cuadrimestre (especificar 1º/2º)	Primeiro e segundo cuadrimestre
Profesor responsábel da materia	Marta Neira Rodríguez
Departamento	
Área	
Centro	
Despacho	D
Horario de titorías	Xoves: 9.30-10.30
Correo electrónico	marta.neirarodriguez@ceu.es

2. INTRODUCIÓN Á MATERIA

No primeiro contacto do alumnado coa formación de mestre, a lingua confórmase como unha das materias fundamentais, xa que non é simplemente unha materia susceptíbel de ser aprendida, senón que se trata do propio vehículo de comunicación. Máis aínda, a lingua é o instrumento de construción da propia conciencia humana. Nunha comunidade bilingüe convértese, ademais, nunha necesidade. Lingua Galega é unha materia obrigatoria anual dentro do Plano de Estudos e pertence ao Departamento de Filoloxía. É de vital importancia tendo en conta a planificación lingüística para os centros escolares na actualidade e tamén dende un punto de vista sociolingüístico.

3. COMPETENCIAS

	Competencias
1	**COMPETENCIAS CONCEPTUAIS** - Ampliar os coñecementos teóricos e prácticos da lingua galega adquiridos no ensino secundario, para acadar a competencia necesaria que leve á normalización do galego. - Coñecer e utilizar correctamente a gramática do galego. - Adquirir os novos cambios normativos estabelecidos en 2003 pola Real Academia Galega e o Instituto da Lingua Galega e incorporalos ao idiolecto propio. - Coñecer a realidade sociolingüística do galego. - Distinguir uso e norma da lingua galega. - Diferenciar o galego dialectal do galego normativo.

2	**COMPETENCIAS PROCEDIMENTAIS** - Construír con xeito e rigor calquera escrito, segundo as propiedades lingüísticas de coherencia e cohesión. - Diferenciar as catro macrohabilidades lingüísticas (escoitar, falar, ler e escribir) e usalas de forma correcta. - Realizar exercicios prácticos segundo a forma estabelecida como común no ensino do galego en Galicia, que combina as técnicas de aprendizaxe dun idioma para estranxeiros e exercicios de maior complexidade. - Formular, dentro da aula, argumentos de reflexión metalingüística en galego, escrito ou falado.
3	**COMPETENCIAS ACTITUDINAIS** - Presentar unha actitude positiva xeral cara ao galego. - Acadar a completa normalización do galego por canles naturais e espontáneas. - Fomentar o uso normalizado da lingua galega en todos os aspectos. - Superar o medo a falar en público, satisfacendo as propias necesidades de comunicación. - Respectar a diversidade lingüística e cultural de España e da sociedade en xeral.

4. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

	Obxectivos da materia
1	Coñecer a lingua galega.
2	Afondar e ampliar a competencia oral e escrita do alumnado.
3	Manexar a lingua galega en todos os seus rexistros.
4	Profundar naqueles aspectos fonéticos e fonolóxicos que poidan presentar máis dificultade.
5	Reflexionar sobre a variación lingüística e particularmente sobre a variante estándar.
6	Fomentar a reflexión sobre as estruturas lingüísticas.
7	Distinguir as perspectivas descritiva e prescritiva da gramática.
8	Repasar e sedimentar todo o aprendido até o de agora sobre lingua galega. Afondar no seu coñecemento.

5. CONTIDOS

Tema 1. A LINGUA E A GRAMÁTICA

A variación lingüística. Variación no tempo, variación xeográfica, variación social e variación contextual. A variedade estándar. A gramática e as súas disciplinas.

Tema 2. A ORTOGRAFÍA.

O alfabeto: valores e usos dos grafemas e dígrafos. Maiúsculas e minúsculas. A acentuación gráfica. Outros signos ortográficos: guión, diérese, apóstrofo, signos de interrogación e admiración. Os signos de puntuación.

Tema 3. FONÉTICA E FONOLOXÍA

Sons, fonemas e alófonos. O sistema vocálico. O sistema consonántico. A sílaba. A entoación.

Tema 4. MORFOSINTAXE

4.1. O substantivo. O adxectivo. O xénero e o número. A gradación. Posición e concordancia do adxectivo.
4.2. O artigo. Formas, funcións e usos.
4.3. O pronome persoal. Formas, funcións e usos. Colocación do pronome átono.
4.4. O demostrativo. Formas, funcións e usos.
4.5. Os posesivos. Formas, funcións e usos. Usos especiais.
4.6. Os cuantificadores e os indefinidos.
4.7. Os relativos, interrogativos e exclamativos. Formas, funcións e usos.
4.8. O verbo. Conxugación regular e irregular. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais.
4.9. Adverbios, preposicións e conxuncións.
4. 10. A sintaxe oracional. Constituíntes oracionais: suxeito, verbo e complementos. A orde das partes da oración.

Tema 5. O LÉXICO

As familias léxicas. A formación de palabras. Interferencias e desvíos da norma.

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE

	Horas presenciales	Horas de trabajo del alumno	Total
Clases teóricas			
Seminarios/Talleres			
Clases prácticas			
Prácticas externas			
Titorías			
Aprendizaxe/actividade autónoma dirixida (individual)			
Aprendizaxe/actividade autónoma dirixida (en grupo)			
		TOTAL	

7. METODOLOXÍA DOCENTE

Metodoloxía	Descrición	¿Implica atención personalizada ao alumnado?
Lección maxistral	Exposición teórica de contidos. Presentación de materiais e bibliografía.	Si.
Clases prácticas	Realización de exercicios prácticos que axuden a comprender e fixar as explicacións teóricas e acheguen competencias profesionais e persoais.	Si.
Resolución de exercicios e problemas		
Aprendizaxe baseada en problemas (ABP)		
Estudo de casos		
Ensinanza baseada en proxectos de aprendizaxe		
Metodoloxías baseadas en investigación	Traballos (individuais ou en grupo) que impliquen a busca de información e investigación por parte dos discentes.	Si.
Análises de situacións		
Aprendizaxe colaborativa		
Simulacións		
Seminarios		
Experimentación e/ou prácticas en empresas, institucións etc.		
Outros (especificar)		

8. AVALUACIÓN DA APRENDIZAXE

Metodoloxía	Cualificación
Probas escritas (ensaio, probas obxectivas, resolución de problemas, probas de resposta breve, probas tipo test, etc)	50% da nota final.
Exames orais (probas orais na aula, entrevista, debate, etc)	
Probas de autoavaliación	
Traballos e proxectos	40% da nota final.
Informes de prácticas	
Técnicas de observación	
Situacións de proba	
Técnicas baseadas en participación do alumnado	
Porta-folio	
Outras (especificar)	Participación=10% da nota final.

Observacións: Recomendacións, pautas para a mellora e a recuperación, etc.
A **NOTA FINAL** é o resultado da suma das notas adquiridas en cada parte. Primeiro hai que aprobar o exame para logo sumarlle a nota dos traballos. O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha **avaliación continua, formativa e global**, polo que se terán en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación no proceso de aprendizaxe e o resultado final de dito proceso. **Recomendacións para o estudo da materia** A asistencia ás clases presenciais, a participación nas sesións e a realización das tarefas prácticas. A dedicación continuada ao estudo da materia. A adquisición dun hábito lector áxil e eficaz, xunto cunha actitude crítica e analítica dos textos e materiais didácticos.

9. RECURSOS E FUENTES DE INFORMACIÓN

Recursos e fontes de información básica

ÁLVAREZ, R. e XOVE, X. (2002). *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
CARPENTE ALLEGUE, B (coord.) (2004). *Gramática insubordinada*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
FEIXÓ CID, X. (2004). *Gramática da lingua. Síntese práctica*. Vigo: Edicións Xerais de Galicia.
FERNÁNDEZ SALGADO, B. (2005). *Dicionario Galaxia de usos e dificultades da lingua galega*. Vigo: Galaxia.
HERMIDA GULÍAS, C. (2004). *Gramática práctica*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco Edicións.
FEIXÓ CID, X. (coord.). (2007). *Dicionario fraseolóxico castelán-galego e de correspondencias galego-casteln. Sculo XXI*. Vigo/Pontevedra: Editorial Galaxia/ Edicións do Cumio.
VVAA. 2003. *As normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega*. *Actualización, complementos e desviacións*. Vigo: Edicións do Cumio.
VVAA. 2005. *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*. A Coruña/Santiago de Compostela: Real Academia Galega/Instituto da Lingua galega.

Recursos e fontes de información complementaria

RECURSOS NA REDE

LINGUA

Dicionarios de lingua

Diccionario da Real Academia Galega http://www.edu.xunta.es/diccionarios

Dicionário e-Estraviz http://www.agal-gz.org/estraviz.

Galizionario http://gl.wiktionary.org

Dicionario CLUVI inglés-galego (CLIG) http://sli.uvigo.es/CLIG/

Dicionarios ortográficos

Vocabulario Ortográfico da lingua galega: (VOLGa). http://wwwrealacademiagalega.org/volga/

Normas ortográficas e morfolóxicas
http://www.xunta.es/linguagalega/arquivos/normasrag.pdf
http://www.consellodacultura.org/arquivos/cdsg/docs/normativa.pdf

Servizos de normalización Lingüística
Universidade de Santiago de Compostela: http://www.usc.es/snl/
Universidade de Vigo: http://www.uvigo.es/normalizacion.

Máis recursos en http://www.usc.es/~snlus/, http://www3.uvigo.es, http://hoxe.vigo.org.